

Излиза два пѣти въ
мѣсеца. Годишна цѣна
е: гр. 20.— Безъ пред-
плата Спомоществова-
тели не сж пріети.—

Кн. 20. | Год. I.

Писма или статіи ще
ся отпиратъ право до
Издатели въ Руссе.—
Неплатени писма не
сж пріети.—

С Л А В А

ПОВРЕМЕННО ДУХОВНО СПИСАНІЕ

15. МАИ. 1872.

С Л О В О.

НА СВ. КИРИЛЪ И МЕТОДІА.

Преминаха вече хиляда и повѣче години отъ онуй знаменито врѣме, когато е Славинскій свѣтъ видѣлъ за првъ пѣтъ собствената си азбука и чулъ на народнія си языкъ словото Божіе и божественната наука, която имъ преведоха двамата братя Кирилъ и Методій.— Безъ съмнѣніе, сѣкій отъ насъ е въ състояніе да оцѣни този великъ подвигъ и трудъ, когото предприехъ и извършихъ двамата тѣжко за любовъ къмъ Славянскія народъ; но този трудъ е още по-драгоцененъ потова, защото е билъ предприетъ въ такова врѣме, когато са захванали първитъ зраци отъ Христовата благодатна наука да озаряватъ и Славянскій свѣтъ, който са намираще до тогасъ въ тъмнината на грубото многобожество и развратность.

Святата вѣра въ това врѣме е била помрачена, погазена; но наскоро захвана да са вкоренява и въ сърдцата на многобожнія Славянскій народъ.— Да би са разпространила тѣзи свята вѣра и развила по-успѣшно, нужно е било да са подържа и проповѣдва, а това е

бilo твърдѣ мѣчно нѣщо за онуй вѣрме. Този голѣмъ трудъ възпріеха на себѣ си двамата неуморими Славянски просвѣтителѣ Кирилъ и Методій и възпріеха го именно за благополучіето и за просвѣщеніето на Славянскія свѣтъ. Животътъ на двамата тия славни мъжѣ е познатъ всякому мислимъ отъ тѣхнитѣ дѣла и борби. Кой незнае колко мъки са претеглили тия мъжѣ, въ каква опасностъ е билъ животътъ имъ и какви принатствія са посрещали до дето въведѣтъ и утвърдятъ Славянскія языкъ при богослуженіето въ Моравія? Кой незнае какви наказанія и страшни гоненія са претеглили тия мъжѣ отъ Латинското и Немското свѣщенство. — Борбитѣ бѣхъ велики, тежки и неописани, но и пакъ съ помощта Божія, съ твърдата вѣра и постоянство, тия славни мъжѣ излѣзохъ побѣдителѣ. Побѣдихъ противницитѣ на свѣтлината, захванаха да оничтожаватъ суевѣріето и въведоха истинската Христова вѣра. На всяко зло намѣреніе стояхъ насрѣщъ. Но на жалость, тѣзи тѣхна сполука и побѣда е тържествувала до тогасъ, до дето тѣ бѣхъ между живитѣ. Съ смъртта имъ сичко пакъ са пременило. — Римъ пакъ захвана да напредва въ злитѣ си господарствени намѣренія

Никога не е било, и пѣма да бѣде нето едно добро и Богоугодно предиріатіе свършено безъ принатствія и безъ гоненія... Винаги на доброто са намиратъ противници... тѣй също не са е спасла нето Божественната литургія на Славянскій языкъ въ Моравія. Римокатолическото духовенство не е могло да остане хладнокрѣвно, когато е чуло, че Божественната литургія ся свършва на единъ страненъ и на тѣхъ непознатъ языкъ. „На три язици — казвали Римлянитѣ — било написано на оня кръстъ, на когото бѣше распѣтъ Христосъ Спасителъ: т. е. на Еврейскій, Латинскій и Гръцкій, следователно само на тия три язици можало да са свършва Божественната литургія“!! — Ето какво слѣпо заключение е ръководило Римското духовенство! Като чи ли е Богъ заповѣдалъ да не са свършва неговата Св. Литургія на другій языкъ, освѣтъ на горѣреченитѣ три.

Римокатолическото духовенство съ лукавството си, сполучило е да си постигне злитъ намѣренія и да си наложи господарственната властъ на една частъ невиненъ народъ — отъ онуй вѣкъ даже и до днесъ западнитъ Славяни, неможатъ да чуятъ въ храмътъ си Кириловата Литургія, която е въ тѣхъ отдавно забравена. Но онова сѣме, което бѣше посѣяно въ Моравія не е пропаднало съвсемъ, — то е намѣрило отзивъ и е пренесло плодъ въ други Славянски народи: като въ Българитъ, Сърбитъ и Руситъ, гдѣто е отъ ново порасло и пренесло голѣмъ плодъ.

Първата основа на нашата писменность на Славянскій языкъ е положена отъ двамата просвѣтители Кирилъ и Методій, тѣ са предали на сичкитъ Славяни Христовото учение, тѣ са дали свѣтла бъдущность на Славянскія народъ, който вѣрно пази и до днесъ словото Божіе и божественната литургія.

Кирилъ и Методій са родомъ отъ Солунъ, родени отъ благочестиви родители, бѣхъ први учители на Българскитъ и други Славянски племена. Методій покръсти Българскія царь Бориса въ 862 г. а братъ му Кирилъ изнаѣри Българскитъ букви и прѣведе Св. Писаніе на Българскій языкъ: а съ това тѣ въведохъ Българскія народъ въ новъ животъ, избавихъ го отъ тъмнината и грубото идолопоклонство, озарихъ го съ божественната наука, показахъ му правія пътъ къмъ спасеніето, открихъ му божественната благодать. Неописани са благодѣяніята които получи отъ тѣхъ Българскія народъ! Тѣхнитъ дѣла оставатъ въ исторіята за винаги да са споменуватъ и славятъ. И праведно е да са споменуватъ често, защото тѣ не са жалили нето живота си, за нашето просвѣщеніе. Тѣхнитъ подвизи са велики и трудоветъ имъ са неописани, които сж тѣ жертвували за любовта на църквата ни и отечеството.

Не е нужно мислимъ да са впусками въ исторіята, за да представлявами и изброяваме онова, което е вече минало. Зеръ може нѣкой днесъ да са откаже и да не признае искрено, че не са ползуваме още отъ плодъ-

ветъ и трудоветъ на великитъ просвѣтителѣ Кирилъ и Методій?— Какъвъ е билъ Славянскій народъ предъ хиляда години и какъвъ е сега?— Погледайте на миналото и направете сравненіе съ сегашното, и ще са зачудите на голѣмата разлика която ни представляватъ първитъ Славяни а и сегашнитъ Христіани! Погледайте на Христовата наука, до колкото са е развила и распространила; сичко това е плодътъ на Кирилъ и Методія.— „*Велии еси Господи и чудна дѣла твоя;*“ Святитъ тѣя мъжѣ сж биле призовани на това велико дѣло отъ самаго Бога, и когато сж сичко свършили споредъ волята Му, тогасъ сж биле управлявани невидимо отъ дѣсницата Божія.

Много сж работили първитъ наши просвѣтителѣ, просвѣтили са ни ума, тѣ сж ни дали примѣръ за да можемъ ние да продължимъ тѣхното дѣйствиѣ, да усвършимъ опова което са тѣ посѣяли, да умножимъ тѣхното просвѣщеніе, да са боримъ противъ непріятелитъ на тѣхната наука, да имъ увеличимъ имѣто и дѣлата съ наше то трудолюбіе, съ една речъ, длъжни сме да са покажемъ достойни последователи, на тѣхната мъдра наука.

Има нажалостъ мнозина които не са ползватъ отъ драгоценитъ тѣя плодове, има мнозина които не припознаватъ тѣхнитъ имена, невѣспріематъ да ги почитатъ за първи учители и просвѣтителѣ, но за насъ тѣ са свѣтци, тѣ са ни кръстни, следователно праведно е да ги почитамъ, да ги уважаваме и превъзносимъ; дано останемъ за винаги къмъ тѣхъ вѣрни и признателни. Трѣба да пожелаемъ на днешнѣя день отъ Бога съ съкрушено сърдце дълъкъ животъ, за да можемъ да славимъ дѣлата и имѣто на яанитъ народни просвѣтителѣ Кирилъ и Методія още за много години, аминъ.

ЗА РОДОЛЮБИЕТО.

Човѣкъ, който са счита за образованъ, тогасъ може да има уваженіе отъ народа, когато са труди за въ ползата, щастіето и напредактъ на народа си, когато ра-

боти съ сичкитѣ си сили за въздиганіето на народа си, т. е. когато е родолюбивъ, искренъ и достоенъ Българинъ.— Имами наистинна и днесъ много учени и достойни мъже въ народа си, нѣ на мнозина не имъ лежи на сърдцето ни най малко пароднія напредѣкъ, а особено по-старитѣ, които предпочитатъ личното си щастіе отъ колкото общенародното; а има жалость и такива, които са срамуватъ да кажатъ че са отъ Българекій родъ, които презиратъ сичко което е Българско и съ това а отдѣляватъ отъ народа си.— А какво са получили съ това? Общонародно презиране и клятва, а това е най-голямо наказаніе за единъ смъртенъ човѣкъ на земята.

Днесъ, когато са показва за нашія народъ по-добра бъдущностъ, нужно му е да има доволно достойни и родолюбиви мъже, които да покажатъ дѣломъ, какво трѣба да са работи, какви жертви трѣба да са направятъ, за да са постигне общото желаніе, и да са покажемъ достойни синове на господаря си.— Който размишлява най-малко върху изворитѣ за щастіето на народа ни, който отъ малко малко разбира на кой начинъ и чрезъ кого може да са увеличи развитіето и просвѣщеніето въ единъ народъ, той съ постепенно испитваніе, ще дойде до туй увѣреніе: че добритѣ и достойнитѣ учители и свещеници сж изворѣтъ, отъ когото изтича всяко добро, което са сѣе изъ народа и разплодява; а напротивъ непримѣрнитѣ учители и свещеници сж коренъ на всяко зло, което владѣе съ народа.

Красно е учителското званіе, съ което са назовавалъ и самия Спасителъ на свѣта, който е подъ това имѣ училъ народа на онова, което е запазило свѣта отъ грѣхѣтъ и пропастьта. Но какъ са приема и уважава това имѣ въ нашія народъ? това сички знаемъ. А защо е учителътъ и свещеникътъ днесъ до толкова презрѣнъ, защото иматъ нашитѣ учители най-голямо уваженіе? Зато-ва, защото ние са грижимъ твърдѣ малко за училищата и църквитѣ си, като си мислимъ че училището не е нищо друго, освѣнъ едно мѣсто гдѣто може едно дѣте да научи само да чете и пише; а за църквата мислимъ че тя

е единъ домъ гдѣто трѣба само да отидемъ и да са кръстимъ.— А какви лица сѣ ся наимѣнували за учители и проповѣдници? Повечето такива, които не са знаели нищо по-вѣче, освѣнъ да четътъ и пишътъ. А такива лица, могатъ ли да помогнатъ на народниѣ напредѣкъ? Могатъ ли да възпитаватъ необразовани синове? могатъ ли да сътворѣтъ родолюбиви членове на народа?— При такива учители отъ които е зависела до днесъ сѣдбата на единъ народъ, не е могло нищо и да са сътвори, затова сме и днесъ въ таково състояніе.

За да са влѣе родолюбіе въ едно дѣте, това зависи първо отъ майкитѣ, послѣ отъ учителтъ, а най-послѣ отъ священниктъ. Христіанството е едно средство, чрезъ което може човѣкъ да си познае цѣльта за която живѣе на земята. Христіанството е основа на всяка истинна и на всяко добро.— Святото писаніе казва: „Обичай Господа Бога отъ сичкото си сърдце, отъ сичката си душа и отъ сичкитѣ си мисли, а ближнія си като самъ себѣ си.“— Онзи който въ всѣкій човѣкъ почита лицето Божіе, а въ всѣкій народенъ синъ брата си, и са труди и радва на щастіето му, той е правій родолюбець. А Христовата наука е положила основа на това чисто родолюбіе въ думитѣ: „Обичай ближнія си като самъ себѣ си.“ Съ това изреченіе науката Христова не казва човѣкъ да обича само народа си, нъ и сичкитѣ народи по земята.

Сички знаемъ че за дѣтинското възпитаніе и развитіе най-добро срѣдство е навикнуваніето и добрія примѣръ. Затова за да са сподобимъ съ родолюбиви синове, нужно е учителтъ предъ всичко да бѣде родолюбивъ човѣкъ, да има чиста любовъ къмъ народа си, и въ всичко да показва, че желае доброто на народа си. Който учителъ може да извърши това, той навѣрно ще отговори въ това отношеніе на нуждата и на задатѣкътъ си.

Безъ родолюбиви лица, неможе нито единъ народъ да са одържи и прослави, затова трѣба да са потрудимъ сички, дѣто да наблюдаваме винаги правдата и истинната, да бѣдемъ искрени къмъ народа си, вѣрни въ обѣ-

щаніята си, и тогасъ не трѣба да бъдемъ въ сѣмѣніе че не щемъ напреднемъ, че не ще са родѣтъ и въ насъ прави родолюбци, които да желаѣтъ щастіето на народа си. Голѣмо вліяніе има въ всеѣко предпріятіе насърчаніето, особено взаимното подпомаганіе, безъ което отчаяніе човѣкъ не би сторилъ нищо. Но въ всичко неѣтъ ни ръководятъ дѣлата на по-образованитѣ родолюбиви мъже.

СТРАСТНА (ВЕЛИКА) СЕДМИЦА.

(свършва).

Много и грозни злодѣянія сѣ извършили Юдеитѣ, много пророци сѣ убили и посланници Божіи. „Сего ради глаголю вамъ,“ казалъ Спаситель, като е споменалъ на немилостивія народъ въ притчата за винограда сичкитѣ му злочинства, „Яко отиметъся отъ васъ царствіе Божіе, и дастъся языку творящему плоти его. (мат. 21 43). Измежду сичкитѣ посланници Божіи, които са предсказали страданіята и смъртъта на Божественія посланикъ къмъ Юдеитѣ — Единородній синъ Божій, църквата споменува на великій Понедеѣльникъ патріарха Іосифа. — Великій Вторникъ споредъ назначеніето на священнитѣ приключенія, е като продълженіе на великія Понедеѣльникъ. На великата Срѣда престава четеніето на великолепнитѣ молитви, сѣщо и поклонитѣ; съ това заедно са свършва и врѣмето, което е опредѣлила църквата заради покаяніе. Великій Четвъртакъ ни открива редѣтъ на великитѣ тържества, на които сѣ длѣжни вѣрнитѣ Христіани да участвуватъ съ душа, която е вече очистена чрезъ покаяніе. Този день е посвященъ отъ църквата на тайната Господня вечеря съ ученицитѣ си. Великій Четвъртакъ е празниченъ день въ страстната седмица. Въ този день е издалъ Юда Христа на Юдеитѣ, когато вечеряше заедно съ вѣрнитѣ си ученици.

Тържеството и радостъта на великій Четвъртакъ, въ който день църквата ни прави участници на тайната Господня вечеря, на великій Петѣкъ са обраѣа въ страшна

жалость въ който день е прикованъ Божественія посланикъ на кръстѣта, заедно съ разбойниците. Презъ нощта срещу великій Петѣкъ захващатъ ся вече страданията на Исуса Христа. Великій Петѣкъ (заедно съ великата Събота) още отъ старо врѣме е билъ най-жалостенъ день заради Бога и най-строго сѣ постили Христіанитѣ, църквата не служи въ този день, нето прави преждеосвященна литургія. Богослуженіето на великій Петѣкъ са състои въ часове, които е съставилъ въ V векъ Св. Кирилъ Александрійскій. При сѣкій часъ са чете по нѣщо отъ пророческитѣ, апостолскитѣ и евангелскитѣ списанія, които са отнасятъ на Искупителевата смъртъ Христова.

На вечерня на великій Петѣкъ, когато е вече искупителтъ билъ мъртавъ на кръста, Іосифъ Ариматеецъ измоли отъ Пилата дозволеніе, за да смъкне отъ кръста Исусовото тѣло и да го погребе. За споменъ на това приключеніе, Православната църква на вечернята на великій Петѣкъ, изважда отъ олтаря плащаницата съ образъ на почивающія спасителъ и ѿ полага въ средъ църквата, (като въ гробъ).

Първия день на пониженіето и първия день на Прославленіето Христово е, великата Събота,— день на погребеніето икупителево, и на Неговото слизаніе въ адъ, гдѣто сѣ биле сичкитѣ мъртви души, който са чакали искупленіе и судъ.— За възпоминаніе на погребеніето Христово е посвещенна утренината на великата Събота. При свършваніето на утренията и опелото, тържественно са обнася плащаницата около църквата, за споменъ на Христовото погребеніе, и сичкія народъ споредъ старія обичай пали при погребеніето свѣщи, и съ тѣхъ обикаля около църквата. Тѣзи вечерь старитѣ Христіани не са спѣли, но са събирали въ църква, гдѣто са молили, и четѣли евангеліето, до дето са приближи Христовото възкресеніе, послѣ сѣ ся радвали и вѣселили за Христовото възкресеніе отъ гроба.

ЗА ПОСЪЩЕНИЕТО НА ЦЪРКВАТА.

Най пристойното мѣсто за пребиваніе на чловѣческата смирена и побожна душа е храмътъ Божій. защото тя намѣрва въ него онова задоволствіе и утѣшеніе, което ѝ въздържава въ постоянството за помощта Божія. Църквата съ чуднитѣ си обрѣди и побожни пѣсни, подига чловѣческата душа и ѝ пълни съ благоговѣніе и утѣшеніе: защото всяка църковна речъ представлява вѣчна и неизмѣняема бъдущностъ на праведнитѣ души. А това оживаніе на Божественната слава, е въ състояніе да възбуди въ човѣка най-голѣма радостъ, колкото и да е наскърбенъ, въ състояніе е, да пробуди и извади човѣка отъ най-голѣми заблужденія и зли намѣренія.

Всѣкій човѣкъ споредъ природата, има въ себѣ си вкорененно едно почитаніе къмъ едно същество, което е на насъ непонятно. А това врожденно страхопочитаніе, съ мѣдро употребленіе и развитіе става най-племенито осѣщаніе въ човѣческата душа. А най-главната причина, която възбужда въ насъ това осѣщаніе и го усъвършенствува, е църквата; защото тя не само дето крѣпи и обдѣржа побожнитѣ души въ доброто, още омегава и ублажава най-грешнитѣ; толкось голѣмо влияніе иматъ църковнитѣ молитви на всяка Христіанска душа.

Църквата е прочее животенъ лекъ и неизсушимъ изворъ на небеснитѣ подкрепленія и утѣшенія за онія, които държатъ и изпълняватъ заповѣдитѣ Божіи и са покоряватъ на святата Му воля.

Неописани са молитвитѣ и пѣснитѣ, съ които се отличава нашата Христіанска църква отъ другитѣ. Разнитѣ стихирѣ, тропари, прмоси и др. които са пѣхтѣ редовно въ църквата, иматъ чудно и свято значеніе, и по-голѣма полза би принесли на всякъ Христіанинъ, ако би са пѣяли по-ясно, и ако би сѣкій познавалъ Славянскія языкъ, за да може да има понятіе върху всяка речъ. При всичкитѣ украшения които съществуватъ въ нашитѣ църкви, главното мѣсто занимава рѣчието; то е въ състояніе, ако е ясно и пріятно да привлече по вече посѣти-

тели въ църквата, и да ги подбуди за да дадѣтъ по-голъмо вниманіе на сичко каквото са пѣе и чете въ църквата. Затова нуждно е свѣкій священникъ да разяснява по нѣкоги на Христіанитѣ по-главнитѣ пѣсни, които са пѣѣтъ редовно свѣка Недѣля въ църквата, за да разумѣе всѣкій какво значеніе иматъ думитѣ, които слушать за винаги че са пѣѣтъ. Съ това ще са умножи навѣрно побожността на всѣкій Христіанинъ още по-вече, и съ по-голъма ревностъ ще дохожда въ храмътъ Божій, когато разумѣва онова, което слуша. Сѣщо и въ училищата ни, ако са преподаваше Славянскій языкъ редовно, то щѣхме да имаме днесъ безъ друго по-достойни священници и по-разумни Христіани, защото вѣрата ни, която е за насъ животъ, написана е на Славянскій языкъ. А мнозина има, които са хора побожни, които посѣщаватъ редовно църквата, а неразумѣватъ нищо, нето отъ четеніето, нето отъ пѣніето.

Никой народъ, непосѣщава толкосъ редовно и многобройно църквата, колкото нашія, нето единъ народъ не е побоженъ до толкосъ, колкото нашія. Църквитѣ ни са винаги пълни съ посѣтители, но каква полза, когато по-голъмата частъ само слушать че са чете или пѣе, а неразумѣватъ нищо, глѣдатъ разни чинодѣйствія и църковни украшения, а не имъ знаѣтъ значеніето; сичко вършатъ по подраженіе, запомнилъ отъ дѣда си или отъ баба си че трѣба да са ходи на черкова и той прави сѣщото безъ да знае защо? А пакъ селскитѣ священници иматъ и това свойство, дето вмѣсто да разясняватъ на Христіанитѣ значеніето на Божественната наука, тѣ ги заблуждаватъ още по-вече, учатъ ги на разни суевѣрія, да колятъ корбани и др. за частнія си интересъ.

Когато ни е още вѣрата въ таквасъ тъмнина, незнаемъ на кой начинъ ще може да са даде едно малко развитіе на простія народъ, да са възбуди и въ него една наклонность къмъ ученіето, да огади нуждата и ползата на науката, за да си даде на въспитаніе поне дѣцата. Въ този случай отъ голема полза ще бѣдѣтъ Недѣлнитѣ училища, ако би чи са отворятъ навредъ изъ

отечеството ни. Чрезъ тѣхъ ще може да са принесе голѣма полза на простиѣ народъ, когато би са събирали мъже и дѣца всяка Недѣля или празникъ слѣдъ Божественната литургія въ тѣя училища, и тамъ да са държатъ публични преданія отъ священниците или отъ поученитѣ. На тосъ начинъ навѣрно ще са успѣе и напредне отъ малко малко въ просвѣщеніето, и Христіанитѣ съ по-голѣма рѣвностъ ще отговарятъ и изпълняватъ Христіанскитѣ си длѣжности. Сѣкій ще върши само онова, което е Богу пріятно и угодно, а ще презира и отхвърля онова, което е Богу противно, и за човѣка вредително. Когато сѣкій Христіанинъ познае добръ вѣрата си и значеніето на нѣйнитѣ обряди, той нѣма роптае противъ нищо, по съ едно страхопочитаніе ще варди ненарушимо сичко, което е Божественно.

Сичко това иска поправленіе и да са положи въ дѣйствието отъ священниците, отъ тѣхъ зависи сѣдбата на духовното просвѣщеніе, въ цѣльта имъ спада и тѣхна длѣжностъ е да поучаватъ, да наставляватъ, да откриватъ на стадото си ясно Божественната наука, за да могатъ да са нарекатъ истински служители Божій.

Г Л А С Ъ н а С Л А В А .

- »Викамъ ви азъ вестникъ Слава,
- »Викамъ ви вси стари и млади.
- »Сички съ дерзостъ трепнете,
- »Похваленъ плодъ сътворете.
- »Училища отврете,
- »Сиротите поддържайте.
- »Сиromашки бедни деца,
- »Отъ учение лишени!
- »Таквизъ бедни отхранете,
- »Съ духовенъ даръ надарете.
- »Туй за васъ е милостинѣ,
- »Милостинѣя предуховна.

»И за вредъ е все угодно,
»И предъ Бога и предъ хора.
»Даже и райско позволѣніе,
»И отъ все освобожденіе.

»Всякъ кой желай спасеніе,
»Да жертвува трудъ и търпеніе.
»Да пренесе горѣреченія даръ,
»За народу и святѣж храмъ. (*)

»За вѣрж е туй ще кажа,
»И такъвъ даръ ще уважа.
»На Слава съмъ азъ гласъа,
»Викамъ всички къмъ просвѣта.

»Да ги извлека изъ простота,
»Всички си народни братія.
»Дац' би зачинатъ въ пропастъа,
»О; вси Вишній Боже укрепи.

»Въ твойто имя да викамъ,
»Съ дерзостенъ гласъ да пребирамъ.
»Стадото ти прѣснато,
»О; ти Боже го вразуми.

»И добро бъдуще въздай,
»На вѣрни прощеніе дай.
»Твойто имя да хвалятъ,
»Тебе О; Святій да славятъ.

Д. Стояновъ.

Варна 8 Май 1872.

(*) Храмъ казва писаніето: нѣ сте храмовѣ на духа
святата то естъ всякъ живій.

УСЛОВІЯ КОИТО ТРѢБВА ДА ВАРДЯТЪ ИСТИННО КАЮЩИТЪ СЯ.

(свършва).

Но изведиждъ ся явява при него посланикъ отъ Царя и му обѣщава, отъ името на Господаря, прощеніе, ако той изпълне едно условіе, а именно, ако ся раскай и чистосърдечно признай престѣпленіята си. Да ли е тежко това условіе за пристѣпника? Да представимъ при това, че благосърднѣя царъ за изпълненіето на това условіе, отново ся обѣщава да приеме престѣпникътъ въ милостта си и да му възвърне първитъ достоинства и почести. Какво може да бѣде по високо отъ тѣзи царска милость? Само милостта на Небеснѣя Царъ е по висока отъ нея, и безконечно по висока. Защото, като направиме грѣхъ, нѣй заслужваме не само временна смъртъ, но и вѣчна; но за избавленіе отъ несвършенитъ мѣки, безконечната Божія благодать ни показва легко средство. Това средство е чистосърдечната исповѣдь предъ църковнитъ служители; тя (сир. исповѣдта) пакъ ще ни въведе въ числото на Божійтъ чада (Воскр. Чт. год. 22. стр. 513, 514). И тѣй, който иска истинно да ся покай, той е длъженъ, като остави неумѣстната гордость, да забрави срамътъ, и съ искрено раскаяніе, да си исповѣда предъ духовнитъ отци всичкитъ грѣхове. Съ това ще покаже истинно и дълбоко раскаяніе, а отъ друга страна и духовнѣя докторъ, като знай причинитъ и вървеждъ на болѣститъ, може да подаде приличнитъ съвѣти за запазване отъ душевнитъ болѣсти и да покаже дѣйствителни средства за исцеленіето отъ тѣхъ. За искренности и чистосърдечіе на кающѣя, Господъ вдѣхва чрезъ духовникътъ благодатно слово за примиреніе на кающѣя съ Бога и съ съвѣстта си. Който желай да получи исцѣленіе отъ тѣлесна болѣстъ, не ся скрива, нѣ изважда на яве ранитъ си, и не ся срами предъ доктора като си раскрива болѣстта. Тѣй трѣбва да постѣпва и този, който иска да получи здрава душа. *Не стидися, говори Премѣдрѣя, исповѣдайте грѣхи твоя* (Сир. IV, 30). *Скрываяй нече-*

стїе свое не успѣеть во благая: повѣдая же обличенїя, возлюбленъ будетъ. (Притч. 28, 13). Всичкитъ пороци си припомни. учи Св. Златоустъ. и ги напиши, както въ книга; ако ти ги напишешъ, то Богъ ще ги прости. Ако ли ги ненапишишь, то Богъ ще ги напише, и тѣ ще погрѣбувать за твоего наказаніе (Бесѣд. на Мат. Ч. 2, стр. 219).

3). Онези които принасятъ истинно покаяніе Богу, като познаватъ и възненавидятъ грѣховеѣ си, не забравятъ за своитѣ грѣхове; но. ги иматъ винаги предъ себѣ си, но думитъ на царь Давида: *беззаконїе мое азъ знаю, и грѣхъ мой предо мною есть вина* (Пс. 50. 5), не представатъ отъ да молятъ Бога за прощеніе, като ся надѣвхатъ на заслугата Христова и милосърдіето Божїе. Що е таква покаяніе? пита Св. Исакъ Сиринъ, и отговаря за оставленіе и прощеніе на грѣховната печаль на него е по-трѣбно сърдце съкрушенно и смиренно“ (Твор. Св. Отц. 1854 год., кн. 4. стр. 1.). Не е доволно само да си признашь за виновенъ въ грѣхъ. Тѣй сжщо Каинъ и Іуда признали себѣ си за грѣшници, но и двамата погивнали въ отчаяніе, За да ся спасишь трѣбва да ся раскайвашъ отъ чисто сърдце. Но не ся въздава почестъ на онзи истинно кающійся, който мисли да свърши въ една минута признанїето си въ грѣхъ, безъ постоянна печаль за тѣхъ въ сърдцето си. *Печаль бо яже по Бозѣ, покаяніе нераскаяно во спасенїе соделоваеть* (2. кор. 7. 10.). „Ако тяжко грѣшимъ, длѣжни сме и горко да плачимъ. Длѣбока рана мѣчно и не скоро ся излечава: пусто покаяніе ся сравнява съ едно голѣмо престѣпленїе, „учи св. Кипріанъ“ (книга за падналитѣ. Виждъ Истор. ученїе одъ отцахъ церкви Филарета, изд. 1859 год., стр. 126. 35). „За одного изъ Св. Отци казвать, че 40 години молитвата му ся състояла само отъ една рѣчь: азъ съмъ съгрѣшилъ. като чловѣкъ; Ти ма прости, като Богъ!“ (твор. Св. Отц. 1854 год., кн. 4., стр. 285). Св. Ап. Павелъ за грѣховеѣ си, за които Богъ никакъ не му поминуваль, самъ непрестанно си ги припоминоваль и казваль тѣй: *Нѣсть достоинъ нарешися Апостолъ за не гонихъ церковь* (1. Кор. 15. 9). *Христосъ прииде въ мїръ грѣшныя*

спасати, *отъ нихъ же первый есмь азъ* (Тим. 1, 15.). Не казалъ той: азъ съмъ билъ, но съмъ. Грѣховеѣ му биле вече простени отъ Бога, но памята за простенитѣ му грѣхове не исчезнала отъ Павла; каквото е Господь припомнилъ и одобрилъ, то самъ Павелъ го приносялъ въ извѣстность. Защото вий сте чували думитѣ на Пророкътъ: „*Не помяну, ты же помяни.*“ (Златоустъ въ словото си за покаяніе и исповѣданіе на грѣховеѣ. Воскр. Чет., 16 год., стр. 442). Кой изъ истинно-кающитѣ е получилъ прощеніе за грѣховеѣ си безъ създно покаяніе? Царь Давидъ всяка нощъ съ създи е намокрявалъ леглото си; Апостолъ Петръ, подиръ грѣхонаданіето си, е горко оплаквалъ всичкія си животъ. Священното преданіе на църквата казва, че Апостолъ Петръ всяка сутрина, когато чувалъ пѣніето на петелтъ, припомнявалъ думата Іисуса която била речена на него и грѣхътъ си, и горко плакалъ, отъ което очитѣ му биле всѣкога червени. „Ако съвършеннитѣ и побѣдоноснитѣ сѣ плакали тука, говори единъ изъ учителитѣ на покаяніето, то какъ може да стърпатъ изпълненитѣ рани, щото да престане отъ да плаче? Душата ти, която за тебѣ е по скъпа отъ цѣлія свѣтъ, умъртвенна съ грѣхове, и лежи предъ тебѣ: сега не трѣбва ли плачъ? Затова трѣбва често да ся молимъ на Господа, за да ни даде плачъ.“ (Твор. Св. Отц. 1854 год., он. 3, стр. 121). Плачъ за грѣхове принося радостъ. *Блажени плачущій, яко тѣмъ утѣшатся.* (Мат. 5. 8). На челоуѣческія сѣдъ никакъвъ плачъ, не може да избави наказаніето ти, когато то вече е опредѣлено, а на Божія сѣдъ, ако само издѣхнешъ, наказаніето е унищожено, и прощеніето е получено (Бос. на Мат. Час. 1, стр. 117). *Тако глаголетъ Господь Святый Израилевъ, егда возвратився воздохнеши, тогда спасешися.* (Исаіи 30. 15).

Най послѣ, истинно-кающійся трѣбва съ съкрушено сѣрдце да положи намѣреніето си за да си исправи животътъ, да не оскѣрбява съ законопрестѣпнія си животъ свягото Величество Божіе. Такова, безъ съмненіе, покаяніе иска Спасителъ отъ разслабленія, а тѣмъ също и отъ всички насъ, когато му казвалъ: *се здравъ еси, ктому*

не согрѣшій (Іоан. V. 14). Какво значи истинно раскаяніе въ грѣхъ? попитать нѣкой си Авву Пимена. „Да не прaviшь никакви грѣхове, отговорилъ старецътъ.“ — Такова покаяніе чака отъ насъ Господь Іисусъ Христосъ. *пришедый призвати грѣшныя на покаяніе* (Лук. V. 32).

(Превелъ)

Ученикъ Есхати И. Петковъ.

Руссе 20 Мартъ. 1872.

КНИЖЕВНО ИЗВѢСТІЕ.

Тія дни Г-нъ Д. Енчевъ учит. въ града ни, издаде едно обявление за два учебника: *Космографія* и *Физическа Географія*. Космографіята ще стане отъ 12 печатни коли съ 101 чъртежи, цѣна гр. 12, а Физическата Географія отъ 8 печатни коли, съ 25 чъртежи, цѣна гр. 8.— Като знаемъ че за да видятъ тия двѣ книги бѣль свѣти, зависи отъ помощта на родолюбивитѣ Спомощници, то ние сме свободни да замолимъ читателитѣ и любителитъ на просвѣщеніето ни да са запишатъ за Спомощници, защото въ насъ учебницитѣ са редки, а неизбѣжно нуждни.

 Г-нъ А. Кисляковъ въ Руссе, подарява едно год. теченіе за женското дружество „Благовѣщеніе“ въ отечеството си Копривщица.

 Бъл. Благодѣтелно братство въ Ц. градъ, като успѣло да отвори и издържава петъ училища: въ *Вланга*, *Топъ-капія*, *Татавля*, *Тарфа* и *Чаначка*. то ние освѣдѣдето му желайми добъръ успехъ въ предиріятіето, свободни сме да подаримъ отъ листа си по едно год. теченіе, за всяко едно отъ тия училища. Издат.

Издатель: Т. Х. Станчевъ.

Въ Печатницѣтъ на Дунавскѣтъ Область.

(طونه ولايتی مطبعه سندھ باصله شد ر)